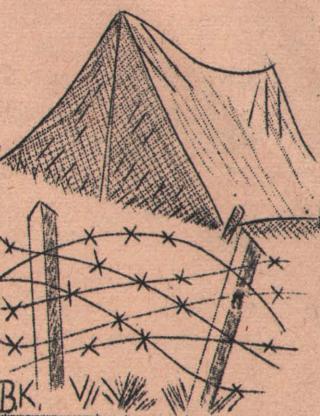

Життя & ТАБОР

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК
ТУП - Ріміні - Італія

Рік III.

Неділя, 9. 3. 47

ч. 52 /234/

XXXXXX XXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXX

Л.Р.

У Шевченкові

Чи ми, українці, здаємо собі ясно справу з таких понять, як дух народу, дух нації, що іх ми так часто вживаваємо при всіх нагодах, - це річ сумнівна, але зате певним є, що ми іх відчуваємо, як може єдна нація у світі. Довготривала неволя і з'язана з тим недоля нашої батьківщини виробили в нас незвичайно сильне почуття міцного внутрішнього вузла, всіх нас з'єднав, помимо ворожих затій, і що дозволив нам у кожний потрібний час відроджуватись до могутнього зризу, до боротьби за волю. Ми відчуваємо прямо серцем, що діється з нашим краєм, з нашими землями, з нашими братами і ніде любов батьківщини не має такого сильного вислову в народній словесності, як у нас. Це є нашим незнущим скарбом.

Зовсім не дивно, якщо ворожі нам сили бажають видерти з наших душ це поняття, цю віру у наше власне історичне призначення. Зовсім не дивно, якщо у своїх студіях над нашим знищеним ворог намагається віднайти якраз ці моменти, ці саме підпори, що на них вдержується наша віра, і що на них будуються нові надбання. Ми не будемо скривати імени цього ворога: Москва.

Наша відвічна національна традиція, що помимо таких жахливих ударів із-зовні, передержалась до наших часів непорушна й міцна та здоровий духом, дала нам певне право цінити себе і вбачати в майбутньому для нашого народу одне з кращих місць у світі. Наша традиція виробила в нас глибокий зміс самокритичного погляду на життя і на світ, створила найкращі підстави для зрозуміння обстановин, серед яких доводилось нам жити. Наша традиція виховала нам сьогоднішній тип українця - з усіми його добрами і злими прикметами. Ми не входимо в те, чи такий тип морально здорового та пляхотного українця нам, у сьогоднішньому світі, аж надто корисний, але він таким є і для загального розвитку людства та його культури має рішальне значення.

Москва давно зрозуміла небезпеку, що для ії злочинних намірів супроти світу нарощає в серцях українського народу. Вона не побо-

ялась ні чисельності українців, ні їхньої багатої землі, ні їхньої революційності та свободолюбності, але побоялась тільки саме цього відвічного духа, що немов невидна сітка, з'єднав усі українські почування у підсвідому, нематеріальну цілість, і тому вона сягнула якраз до тих сердець, щоб у першу чергу там, у самому ядрі нашої нації засіяти зерно знезір'ї рабства.

У низці своїх кроків, звернених проти самого існування українського народу, Москва не оставила на боці й Тараса Шевченка. Цього якраз Шевченка, що при його по-московські інтерпретованій допомозі вона надіялась перевернути догори дном всю українську культуру, цього якраз Шевченка мусіла Москва тепер зняти і заховати глибоко та не посміти більше його публікувати серед мас. Бо Шевченко остав Шевченком.

Був час, коли Москва зробила з нього пролетарського революціонера, публікуючи лише ці його твори, що були звернені проти царського насилия; був час, коли революційний дух Шевченка помог навіть Москві захистити рівновагу українського духа, але тисячелітня традиція не дозволила звести себе на манівці. Україна Шевченка розуміла по-своєму, не по-московські, а по-своєму - означало проти Москви...

Шевченківські концерти, паради, видання і публікації осягнули масову популярність серед населення України, більше, як все інше. Коли не вільно було святкувати національних свят, Шевченко став символом, що об'єднав у собі всі намагання українського народу. На його честь і за його - що так скажемо - рахунок Україна висувала самостійницькі кличі й боротьба велась на культурному полі під його духовим патронатом.

Це примусило Москву зревідувати своє відношення до Шевченка. Сьогодні поволі зникають його твори і його ім'я із фону життя України, Шевченко переходить щораз виразніше до табору офіційних ворогів ССР і нас це дуже тішить, бо тепер навіть мало свідомим нашим братам буде ясно, які саме глибока різниця між "казъянним" Шевченком і Шевченком-самостійником. Шевченко пропагував незломного духа національної революції, але він це розумів як будову української незалежності, як революцію проти Москви. Він розвивав духовий прапор революції всього народу і йому вдалось це зробити. Наше сьогоднішнє обличчя ми завдячуємо Шевченкові і найвищий вже час, щоб він і його творчість стали в нас найвищими духовими символами наших найтвердіших змагань.

У московській імперії немає для українців місця. Це ще раз доказує - вже навіть тим усім, які ще мали дотепер якінебудь сумніви - сама Москва, стараючись задержати своє панування навіть гарячковим мордіваним мільйонів людських існувань. Що ж, наша духована потенція мусить нам дати сили видергати в цьому бою і вдарити тоді, коли ворогові вже не стане тих сил, що іх він сьогодні кидав в бій на наш фронт. Ми здаємо собі справу, що наша потенція на боротьба, наші збройні зризи, наша культурна війна з Москвою - все це поволі, але певно нищить нашого ворога і, хоч і з нашого боку не бракує жертв, ми свідомі, що переможемо, бо знаємо і від римо, що наш національний дух міцніший, здоровіший, і більше творчий, як накинений "дух" нашого противника.

У місяці березні, присвяченому нашему Великому Поетові, ми маємо нагоду не тільки склонити голову перед його великим ділом, ми маємо нагоду склонити голову перед ділом Тих воїнів, що в боротьбі, в нестримній, рішучій боротьбі проти ворога України віддали все своє на невмиручий жертівник національного духа - на славу майбутньої Україні.

М. Коломацький

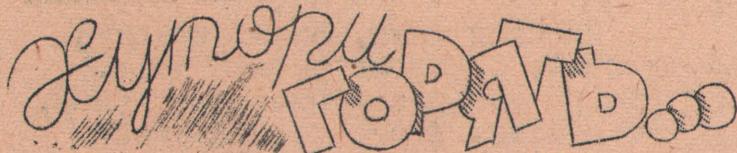
Полтавські спогади про //ІІІ// ШЕВЧЕНКА

Сім літ пройшло від смерти "Солов'єка" - Котляревського. У вересневий вечір старою балагулою приїхав у Полтаву Шевченко. Із сумерків виринали обриси хреста Вознесенського монастиря, пишної палати графа Кочубея, величавого катедрального собору, а збоку нього скромної хатини Котляревського. Шевченко був сумний. Творець "Енеїди" помер, його товариши й учні розбрілись по світі. Який жаль!

На другий день Шевченко зайшов у хату Котляревського. Застав старого слугу й наймичку Ганну - двоє людей, що завсіди були вірні Котляревському та провели його в останню дорогу. Побалакавши з ними, посумувавши, Тарас зробив три рисунки: хати Котляревського, собору і Хрестовоздвиженського монастиря. Думав вернутись ще коли в Полтаву і змалювати багато старих будівель, розкинених по місті. Та не довелось...

Містечко Решетилівка лежить 25 км. від Полтави при т.зв. решетилівському шляху. Раніше в ньому жили майже виключно ремісники: ткачі, суконщики, полотняники, шаповали, чинбарі, ковалі, певці й інші. Містечко вело широку торгівлю з цілим Лівобережжям, мало власний ярмарок. Та було тут москалям-поміщикам і поле для жах-

О. Грайливий

Слав у долині хутір. Він припав до землі, прищупився і завмер. Дуби, яври, як кістяки мерців, німо костеніли стовбурами у млі і видавались ще чорнішими.

Озброєні скорострілами постать підкралася, посувалися, йшли. Жижі, жорстокі постаті топтали українську землю. Тихий бандитський свист. Другий, третій. Московська лайка й оклик: "Вперьод". Йдуть один, два, десять, багато...

Та не чув загрози хутір. Стомлений денною працею, він завмер, опав. А осатанілі постаті підсувалися все ближче й ближче. Хутір.

Наче з підземелля, вириули контури настовбурченої комори, хати, клуні, повіток. Перевірili зброю. Ніч зробила ще чорнішою.

- Товариші, сьогодні діяти ще рішучіше і бити без промаху, -

п'яній голос старшого.

- Гі-гі-гі... А вчора што... плахо?

- Ще жорстокіше, інакше задушить ота Україна...

Перелізли через тин. Очі - вогонь, руки рвучкі. А дикий кровожадний інстинкт підганяє вперед.

Хата. Почулися матюки і брязкіт розбитих шиб. Дзень, дзень, дзень... розсипалось під ногами. Наче плакали і благали: "Не губіть. Він звичайний собі гречкосій".

За брязкотом, розрізуваючи напружену повітря, почувся постріл. Стрепенулась ніч. Прокинувся хутір.

- Боже.

Хата крикнула, зойкнула і завмерла. Намацував старий Назаренко в кочергах різак.

- ... в три Господи... гроші викидай!...

І знову постріл. Вогник про низав хату. Вдарило сухим по вітрям. Засмерділо димом, порохом.

Під столом у кутку тримали діти. Біля них сиділа мати і тримтячими устами шептала м-

лової експлуатації. Потворили вони тут мануфактурні фабрики та заставляли ремісників-кріпаків працювати з ранку до вечора.

Сюди в 1843 році приїздив і тут довгенько жив Шевченко.

В 1923 році розповів мені старезний дід таке:

«Он у цій старій кузні край села робив мій батько. Дебрій був коваль. А ми ковалі з діда-прадіда. Може десятилітнім хлопцем помагав я батькові в роботі. Заходили до нас чумаки, пре подорожі далекі розказували. Цікаво було... От раз зайшов до нас чорнявий високий мужчина, в селянському вбранні. Привітався, сів. Батько якраз кував бокову щоку колодки. Що куєте? — питав. Це роблю — каже батько — міцний, з секретом замок для панського шпихліра. Цього року добрий врохай, то пан хоче шпихлір добре замкнути, щоб злодії не влізли. Знаєте, дядьку — відзвивається мужчина — цей замок треба б затримати для вашого пана. Коли його закуєте в кайдани, то цію колодкою. — Смілі були слова, як на той час.

Багато пережилося, багато змінилося з того часу. І повстання було, і кріпацтво знесено, а ці слова Шевченка — бо він був цим мужчиною — і досі в моїй пам'яті. Сміливий був і не гордовитий. Реметилівці дуже його любили, а як почули про його смерть, то ціле містечко плакало».

+

У гарний травневий день 1935 року я опинився в селі Устивиці. Село Устивиця 10 км. від станції Яреське, яка, знову, лежить якіх 75 км. від Полтави. Довгим, вузьким яром відчу до села. А вено принадно розкинулось на високому плоскогір'ї, що лагідно сходить розкішними луками до річки Псла. Недавно ще на горbach стояли стародавні вітряхи. Тепер нема. Ось головна площа. Сільрада. Старовинні рублені хати, що й по 200 років мають. Козацькі хати, з широкими дверима... Велике, колись багате козацьке село. Тепер з двох муріваних церков сліду нема, на старому цвинтарі пасуться корови — із

литви.

Старий Назаренко перехристився і став з різаком. Спокійний, зосереджений.

— ... В Богородицю... Христа Бога...

Вдарив постріл. За ним з напільного вікна відгукнулись ще два.

— Перехрестим беруть...

За стіною гуцали ноги, чулися притисні голоси та руки.

— ... що там вовтузимся. В Господа Бога...

Стукнула віконниця. Назаренко затримтів і щось вдарив різаком туди, де стукнуло. Відчув, як різак вгруз у щось м'яке.

— Влучив, — пронеслось в голові. Чув, як за стіною щось повалилось.

— Так, так — влучив...

Та ранtem освітилось подвір'я і сіні світла близнув у кату.

Підпалили...

Вискочили з-під покуття діти і кричали:

— Татусю, татусю... Ми горимо!

Посеред хати, склавши докуни долоні, застигло стояла мати. Старий теж розгубився і не знав, що робити. Інстинкт наказував щось діяти. Але що? Що і як?

Метнувся в сіни до дверей. Але... двері не відчинялися. Ще раз перевірив засуви.

Так. Бандити знадвору взяли на клямку.

— Думогуби...

Посередині хати стояла розпатлана мати. До неї горнулися діти.

— Оксано, Оксано! — скопив дружину за плечі і трясе.

Вона стрепенулась і закричала:

— Діти, діти.

— Стара, викидаймо скоріше дітей за вікна...

Але не встиг він пересадити першу дитину через лутку, як почулися постріли. Обважніле тіло впало на прильбу і зсунулося на землю.

— Звірюки!

На хвилину закам'янів.

— Тату, татусю... — кричали

давньої величі й багатства мало залишилося.

Ось у цьому селі тому 90 років побував Шевченко. Старий кремезний лід Лутай просить у свою стару козацьку кату. Він високого росту, з чорними очима. Як на своїх 90 літ, тримається добре. Щасливо пережив голод 1933 року. Багато внуків своїх одніс тоді на цвінтар. Він з діда-прадіда мешканець цього славного села. Свідомий українець, багато мандрував по світі. Самоучки добув освіту. Від свого батька, доброго й багатого ткача, чув багато про перебування Шевченка в Устивищі. Він сам родився саме в ті дні, коли Тарас бував у його батька. Прошу його розказати про перебування Шевченка в селі. І лід радо розказує:

Шевченко завжди ходив у нас в селянській одязі. Приходив часто до шинка, яких тут було аж три, і починав широ розмовляти з селянами. Мав добрий голос і любив у гурті співати. Найбільше йому подобались пісні "Ой, наступала та й чорна хмара" і "Забіліли сніги". Відвідував знайомих селян в їх господі. Одного разу, коли сидів у шинку, щобув миску пшона та кинув туди трохи маку. - Дивіться, - каже - пшено - то ми прості селяни, а мак - то чужі пани. Як тільки зачочемо, легке зможемо вибрести цей мак. - Так він символічно натянув на повстання. В поведінці з людьми був Шевченко простий, привітний, веселий і картівливий. Одного разу, було це в жовтні 1845 року, прийшов він до моєго батька сумний. Казав, що від'їздить. Обіцяв знову приїхати. Довго чекав мій батько... Тільки в 1861 році дізнатався, що його знайомий, Тарас Григорович, помер. Батько довго зберігав два рисунки, які йому подарував Шевченко. Потім у 1881 році купив "Кобзаря" і часто нам читав. Старий вже був, та добре зінавував письмо. По його смерті я став господарем і почав читати книги про Україну, а "Кобзаря" то вже цілого напам'ять вивчив".

+ + +

та тулилися до його діти.

Як у божевіллі скопив і знову пересадив за вікно. Воно впало і миттю скопилось. Батько побачив, як замиготіли прудкі ноги.

- Тимку, в садок, у садок тікай... - нерухомився через вікно і кричав.

Лунали постріли, палажкотіла стріха.

А батько кричав: "В садок, у садок..."

- Ой, - тяжко застогнав і трупом повис на лутці.

Заворушилась покрівля і бурхливе море вогню з тріскотом та шипінням гуркнуло на підлогу. Червоні півні підскочили в небо і запалажкотіли ще дужче.

Хата зникла в палаючому морі вогню.

- Рятуйте... Рятуйте...

Останні одчайдущі крики вичітили з хати і затихли в полум'ї.

А хутір сатанів, божеволів, витанцювуючи в смертельному танці.

І, ніби кликані одчайдущим криком портунку, на околиці застажкотіли якісь інші постріли

скорострілів. І п'янний рязанський садист, залитий озовою чорною кров'ю, повалився на свету українську землю.

- Війті, друзі! - пронеслося хутором.

Загін упівців опанував хутір.

+

Зійшло сонце, невислане, бліде, сумне. В'яло кицюло сковзький промінь, що якось дивно ліг на захурений степ.

Сердився ранок і сунув брови. Кашляв і сердився, що простудився.

Росяно, вогко і... тихо.

З Назаренкового хутора тягло згарищем. Десь у селі кричали півні.

Сонце піднялося вище. Але - росяно й вогко...

Кочубеївським шляхом журно скрипів немазаний віз.

А під межевим стовпчиком сиділо років восім клоп'я.

Задимлене, зморене, бліде. В самій сорочці та штанцятах.

З-під обпалених брів ледви блищали оченята. Воно скулилося і тримтіло.

ЧЕРЧЕНКО

в італійській і англійській літературі XIX. століття.

Немає в новіших часах культурного народу, в якого літературі не було б відомим ім'ям нашого генія Шевченка. Письменники народів Кавказу, Далекого й Близького Сходу працюють над перекладами його творів. У західній літературі поглиблюється шевченкознавство, появляються фундаментальні публікації. Ми радіємо, наша національна гордість росте, коли довідуємося про появу нової монографічної праці про Шевченка в англійській мові, або про те, що його вибрані твори перекладено на японську мову. Пізнання Шевченка, це пізнання України, її духа, її терпінь і змагань, тому з популяризації його творів серед народів світу можна тільки радіти. Так є зараз. Та не так виглядала справа ще до 1900 р. Де причина? Відповідаючи на це питання, без засташви можна сказати, що кожну велику постать можна оцінити щойно з відповідної перспективи часу; це зовсім природне і ясне явище. Але багато глибша причина у випадку Шевченка лежить у нашій політичній дійсності, а зокрема, в браку взаємин зо світом, головно з Заходом.

Коли переглянемо італійську й англійську літератури, літератури народів, з якими ми силово обставин зараз біжче зустрічаємося, та будемо шукати найстарших згадок про Шевченка, то багато не найдемо. Ці народи щойно при кінці 70-их років "відкрили" Шевченка та були під свіжим враженням його творчості.

Першою і на довший час єдиною спробою познайомити італійські інтелектуальні круги з українським письменством була стаття Михайла Драгоманова в журналі "Рівіста Европеа" в 1873 році п.н. "Рутенський літературний рух у Росії і Галичині". У статті більше місяця /3 сторінки/ було присвячено творчості Шевченка. Автор подав корот-

Підвіда спинилася.

Воно побачило людину.

- Не бійся, хлопчику.

Хлоп'я дивилося на дідуся в очах.

- Звідки ти? Ну, чого ж мовчим?

Воно мовчало. Тільки з насуплених, обсмалених брів недовірливо блицали очи.

- Ну, скажи, звідки ти? - ласково питав дідусь.

Не відповідало.

Тільки що-хвилини шморгало носом та супило брови.

- Ну, скажи, чий ти? Де батьки?

У хлоп'яти з'явилися на очах сльози.

- Там... - кивнуло голівкою туди, де стирчали обгорілі й чорні стіни.

Дід змахнув рукою сльозу.

Стояв і дивився.

- Так, так. Це зветься "переселенням" нас до чорта в зуби...

з рідних земель.

Щеміло серце і щось підступало нід горло. Силкувався бути спокійним, але не сила.

- Як тебе звуть?

- Тимко...

- Тобі холодно?

- Холодно, дідуню...

- Ходи до мене.

Воно вагалось.

- Ходи, ходи. Не бійсь. Я не з тих.

Хлоп'я підвелось і довго дивилося на згаряща.

Зарослий вій і маленький кулачок піднявся вгору.

А з півночі сунула важка, чорна хмара диму. А з півдня, у гущавині лісів, шумів гарячий вітер, розносчи повстанську клятву:

- Умрем, але не здамося!

Україна непоборна.

кий життєпис поета і перелік важніших його творів. Щойно через 25 років заходило другу згадку про Шевченка. Видавництво Мільно - Сонценко помістило 1899 року статтю "Київська Україна" - переклад із французького. Автор, відомий Тіссот, обговорюючи культурне життя України, згадує і Шевченка, як найбільшого її поета. Щойно починаючи від першої світової війни, безпосередньо самі італійці зацікавились українською літературою та Шевченком і під сучасну пору в італійській бібліографії україніка виказує порівняюче поважну позицію, але це переходить вже рамки нашої статтейки.

Зрозуміла річ, що така величава постать українського відродження, як Шевченко, мусіла зацікавити й англійський духовий світ. Однаке тому, що дуже мало англійців знало українську мову, а мало українців англійську, виринули неабиякі труднощі в близчому зазнайомленні англійців з українським письменством, взагалі, а з творчістю Шевченка, окрема.

Перша англійська стаття про Шевченка з'явилася в літературному тижневику "Ол тгє 6р Раунд" з 5. травня 1877 р. Видавав тоді цей журнал славний англійський письменник Чарльз Дікенс.

Трудне завдання зазнайомити англійців із Шевченком уявя на себе англійський славіст, професор оксфордського університету, Віллям Річард Морфіл. Він подорожував по всіх слов'янських країнах, побував і в Галичині, і в Києві. В 1880 році помістив він у "Вестмінстер Ревю" статтю п.н. "Селянський поет Росії", а 1886 року у "Мекмайлена Мегецин" статтю "Козацький поет". В цій останній статті з'явився вперше два прозові переклади творів Шевченка: "Ой три шляхи" і "Вечір".

Щойно в новіших часах англійці, італійці та другі народи Західу "розшифрували" Шевченка. Вони зрозуміли, що він український Шекспір, Данте, чи Гете, та що його почесне місце в пантеоні борців європейського відродження.

+ + +

вальця і дві листівки УПА.

Тижневик "Де Нічуве Екюв" з 7.12.46 в передовиці "Американські єпископи обвинувачують" подає зміст протесту американських єпископів, зложеного під час з'їзду у Вашингтоні, проти тоталітарної агресії більшевиків. Українська визвольна боротьба є яскравою відповіддю на кризи Мануїльського в ОЗН, який закидає Голландії тероризування Індонезії. Мануїльський на ділі є українським Квіолінгом, наставленим Москвою, що помагає тероризувати Україну.

+++ В пастирському листі, виданому з нагоди Великого Посту кардиналом Ван Руй, примасом Бельгії, згадується також про переслідування української греко-католицької Церкви і духовенства в Західній Україні.

+++ За вістками з Праги, в травні 1945 року більшевики заарештували і вивезли до СССР більшість членів уряду Карпатської України. Президент др. А. Волошин помер у грудні 1945 року у більшевицькій тюрмі в Галичині. Міністри др. Брашайко, др. Долинай, др. Пе-

Українське Життя

+++ Цілий ряд голландських часописів помістив з кінцем м.р. статті, присвячені Україні й українській визвольній боротьбі. І так, щоденник "Ост Брабант" з 25.11.46 помістив статтю п.н. "Фанатична боротьба України за незалежність" Нав'язуючи до атак Мануїльського на Голландію за Індонезію, автор розкриває правду про "самостійність" України, як члена ОЗН, та визиває західні демократії, щоби звернули увагу на те, що СССР є тюрмою, що поневолює вільні народи та топче чотири свободи Атлантическої Карти. До статті долучена мапа України.

Тижневик "Гет Компас" з 30.11. у статті "В Росії шириться рух спротиву" описує червоний рай, голод в Україні 1933 року, чистки і теперішню визвольну боротьбу та пістить портрет сл.п. полк. Коно-

ревузник і Степан Ключурак, а також секретар першого засідання Сойму Карпатської України, др. Кочерган, засуджені на каторжні роботи.

+++ У закупленому Злученим Українсько-Американським Допоміговим Комітетом "Українському Дому" в Парижі відкрито амбулюто-рію і їdalню, які мають обслуговувати головно переселенців і емігрантів.

+++ В Парижі відсвятковано академією 25-ліття відновлення на Всеукраїнському Церковному Соборі в Києві Української Православної Автокефальної Церкви. Доповідь на цій академії виголосив Преосв. Мстислав, єпископ Переяславський, а в мистецькій частині взяли участь хор "Пісня Рідного Краю" та визначні солісти, які перебували на еміграції у Франції.

+++ "Радянська Україна" містить статтю Петра Кулика, голови дрогобицької райради, під вимовним наголовком: "Одна їм кара - смерть". Кара призначена, очевидно, "українсько-німецьким націоналістам, які перешкаджають відбудувати мирне, асливе життя. Вони вбили дружину автора, а в Стебницькому сім'ю місцевого активіста Мартина Орсулляка.

+++ На засіданні Соціального Комітету при ОЗН совітський делегат Медвідь заявив в Великій Британії, що вона перетримує в Італії 12000 "українських квілінгів".

+++ "Ланкшир Дейлі Пост" повідомляє, що в ССР сильно піднеслися ціни харчових продуктів; напр., ціну чорного хліба піднесено з 1,50 на 3,40 рублів, білого хліба з 2,80 на 5 рублів, масла з 24 на 60 рублів. Це, очевидно, державні ціни. На чорному ринку у Львові, як довідуємося з других джерел, кілограм чорного хліба коштує 10 рублів, білого 25-30, кілограм сада 150 рублів.

+++ В центрах Зах. України неребуває багато напливового елементу зо Сходу, в якому поважний відсотоктворять т.зв. "жуликі", засільні низи. Одною зо спеціальностей "жуликів" є шукати золото в ... могилах. На німецькому

цвинтарі при Янівській вулиці всі могили понищенні. Ночами шукають там золотих зубів і перстенів. Цю саму долю ділять усі свіжі могили і старі - муровані.

+++ У Львові весною 1946 року на 59-ому році життя помер відомий член Академії Наук, етнограф, письменник, педагог і суспільний діяч, Богдан Заклинський. Його праці з етнографії та фольклору поміщувалися у виданнях Наукового Товариства ім. Шевченка, деякі вийшли окремими виданнями.

+++ На початку 1946 року було урухомлено в Західній Україні 2937 нафтових шибів. Цілий нафтowyй промисл підлягає "Нафтопромислові Західної України" у Львові, а працю розподілили між собою чотири труси. Бориславський басейн експлуатується трестом "Укрнафтодобича". До робіт уживається головно в Язінів, переважно карпатських українців, словаків, мадярів, словацьких і мадярських жидів та малої кількості поляків. Це головно "менканці" таборів ч.36 в Літині, ч.35 в Мединичах і ч.39 в Синевідську Вижнім. В цьому останньому перебуває 4000 словацьких вояків, що боролися на східному фронті.

+++ На надзвичайному з'їзді Конгресу Канадських Поляків, що відбувся 2. вересня м.р. в Гемілтоні, винесено таку резолюцію: "Категорично стверджуємо, що враз із мільйонами поляків, більшою внаслідок загарбання східним сусідом земель зо Львовом, Вильном і нафтовим басейном /богданівським/, що так потрібні для існування польського народу. Також будемо обороняти слушні права Польщі до віковічних земель над Одрою і Ніссою, яких зворот належиться Польщі не як відшкодування за загарбані східні землі, але як поворот відвідних польських земель до матірного краю".

+++ В перемиській дієцезії замордовано до кінця м.р. 44 греко-католицьких священиків. Польська Армія Крайова складає вину за ті вбивства на незорганізовані польські банди.

ВІСТИ

зі світу

+++ Льондон, 7.3. В дорозі до Москви міністр Маршаль прибув до Берліна, де, правдоподібно, останеться два дні. В Москві долучиться до американської делегації сенатор Стоун, який на другий рік кандидуватиме у виборах президента ЗДПА. Він прибуде до Москви з Атен, де перепровадив розмови з грецьким урядом.

Французька делегація прибула сьогодні до Варшави.

Совітські власті у Берліні повідомили, що на конференцію в Москві не будуть допущені представники шіменської преси у зв'язку з труднощами в підшуканні для них приміщень.

+++ Британський парламент 337 проти 185 голосами відхилив внесок опозиції, який противився урядовому рішенню передати владу в Індії місцевому населенню до червня 1948 року. В імені уряду промовляв прем'єр Етлі, який сказав, що визначення речинця примусить індійських провідників глибше застановитися над проблемою пerebrannya влади.

+++ В Льондоні сподіються, що Велика Британія прилучиться до американського протесту проти неправданого вмішування СССР у внутрішні справи Мадирчини та проти неправного арештування бувшого секретаря Партиї Дрібних Землевласників, Белі Ковача.

В будапештському процесі проти 13 членів протицерковного заговору оборонці зrekлися своєго мандату тому, що їм ставиться перепони у виконуванні обов'язків. Нові оборонці будуть назначені палатою адвокатів.

+++ У британській полосі Німеччини почався новий перепис біженців. Міністр для справ Німеччини заявив, що ще дотепер ходна держава не зголосила своєї готовості

прийняти до себе біженців.

+++ Около 5000 британських вояків, піддержуваних летунством, розпочали в околицях Тель Авіву пошукування за жidівськими терористами. Це перша більша облава, переведена в останньому часі поза округами, в яких проголошено війнитковий стан. В місцевості Гадера викрито склади, в яких находилася більша кількість скороstrілів та метачів вогню. На дорозі між Гайбою і Тель Авівом британське військове авто наїшло на міну, при чому було ранених двох вояків.

Судова комісія Королівської Тайної Ради в Льондоні розглядає у вівторок прохання про помилування жidівського терориста Грунера.

+++ Речник польського уряду закликав американському амбасадорові, який перед кількома днями виїхав до Вашингтону, що цей розпочав у ЗДПА противольську пропаганду. Речник сказав також що ЗДПА внесли до польського уряду протест проти неправильності переведення виборів і арештування около 100 американських громадян. Американський амбасадор перед своїм виїздом з Варшави погодився на створення американсько-польської комісії для прослідження справи американського громадянства арештованих осіб.

+++ Британські військові власті в Німеччині повідомили, що від початку ц.р. прибуло до британської полоси нелегально около 18000 німців з тих теренів, які тепер належать під польською адміністрацією.

Закінчилось переселення німців з Дачії до британської полоси. Ці німці давніше мешкали в цій полосі.

+++ Сьогодні прибула до Льонду італійська фінансово-гospodarska комісія, яка в понеділок розпочне з британським урядом розмови в справі усталення курсу ліри, а також в справі італійських довгів, яких загальна сума сягає 25000000 фунтів штерлі. Будуть рівномеж обговорені фінансові статті італійського мирового

договору.

+++ Британський амбасадор в Римі обговорив з італійським міністром закордонних справ питання, зв'язані з перебуванням британських частин в Італії під час 90 днів по ратифікації мирного договору.

+++ Британська тайна служба в Італії розпочала переведення пляну виловлення всіх югославських елементів, які належать до Італії на вільній стопі. В Генуї арештовано 16 югослав'янців, які потім якраз пішли до Аргентини. Правдоподібно, в Генуї знаходився і пробував виїхати до Південної Америки б. хорватський провідник Анте Павеліч. Не відомо, чи він належить між арештованими.

+++ В четвер Болгарія замкнула для особового руху свою границю з Туреччиною. Про причини цього не відомо.

+++ З від'їздом 74-ок комуністичних зв'язкових до Франції перервалися зв'язки між двома найбільшими політичними партіями Китаю, Куомінтантом і комуністами. Речник китайських комуністів заявив, що його партія бачить, мимо того, все ще можливості замирения. Вона свідома своїх сил і готова так довго провадити війну, як довго примушує її до цього Куомінтант.

+++ Президент французького Національного Вібрани, Еріо, прийняв президента еспанського республіканського еміграційного уряду, Баріо, й інших членів його кабінету.

+++ В Будапешті арештовано президента мадярського Народного Суду, якого обвинувачують в участі в протиурядовім заговорі.

+++ Новий уряд Люксембургу складається з 4 чл. із християнської партії і трьох членів "патріотичної і демократичної групи". Соціалісти і комуністи не мають заступників в новому уряді.

XXXXXX
Редактор: Колегія

+++ В місцевості Арніца, святім місці провінції Пунджааб в Індії, впроваджено заборону носіння зброї. Вояки одержали наказ стріляти до кожного, хто буде мати зброю. В столиці провінції, Лягора, та в інших містах залишається надальше всілі заборона виходу.

+++ Британське міністерство прокарчування внесло до парламенту проект збільшити на 50 міл. фунтів штерл. призначений для нового бюджету. Як причину домагання, подано підвищку цін на сільсько-господарські продукти та на імпортовані харчеві продукти.

+++ Провідник фінансового відділу при британській контрольній комісії для Німеччини обговорив у своїй промові фінансову ситуацію британської полоси. Він сказав, що поки що неможливим є усталити курс німецької марки у відношенні до фунта штерлінга. З обігу стягнено багато більше банкнотів, як іх видали аліантські військові органи. Велика Британія вплатила 25 міл. фунтів штерл., а ЗДПА 30 міл. дол., які були вжиті до пущення в рух німецького експорту. Одною з головних труднощів експорту є те, що конти видобування вугілля є все ще вищі, як його ринкова ціна.

+++ Великі снігові опади у Великій Британії спричинили дезорганізацію залізничного та дорожнього рухів. Сотки сіл є цілковито відтяті від світу. В Лондоні та в інших містах зменшено приділи молока.

ХРОНІКА.

- 1.3. Концерт хору "В".
- 2.3. Кіно: "Маді дівчатка - великі клопоти".
- 3.3. Виступ німецької капелі Нойгебавера.

Нарада ремісників у справі участі в проектированій в Лондоні виставі.

5.3. Кіно: "Жінки для Золотого Узір'я".

Видав: Культ.-Осв.-Відділ